

PROGRAM STYPENDIÓW POMOSTOWYCH NA ROK AKADEMICKI 2022/2023

KRYTERIA:

Do ubiegania się o stypendium uprawnieni są maturzyści, uczniowie liceów, techników i szkół branżowych II stopnia, którzy ukończyli szkołę **w 2022 r.** i którzy spełniają **łącznie** następujące kryteria:

- 1) są obywatelami polskimi lub posiadają Kartę Polaka
- 2) są dziećmi byłych pracowników państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, którzy byli zatrudnieni w tych gospodarstwach na podstawie umowy o pracę w okresie co najmniej **2 lat**,
- 3) mieszkają na terenach wiejskich lub w miastach do **20 tys. mieszkańców**,
- 4) pochodzą z rodzin, w których dochód w przeliczeniu na osobę lub dochód osoby uczącej się nie jest wyższy niż **2.107 zł brutto**. wyliczony z czerwca 2022 roku.
- 5) osiągnęli na egzaminie maturalnym liczbę **punktów nie niższą niż 100**. Algorytm obliczenia liczby punktów zamieszczony jest w załączniku do Regulaminu.

TERMINY:

- Wniosek o stypendium należy wypełnić **on-line** stronie **www.stypendia-pomostowe.pl**. **Aplikacja internetowa ma być aktywna w terminie od 4 lipca 2022 do 16 sierpnia 2022 r.** (do godz. 16-tej)
- Wypełniony, wydrukowany i podpisany wniosek wraz z kompletem załączników należy złożyć w Oddziale Terenowym KOWR (najbliższy względem miejsca zamieszkania) **do 25 sierpnia 2022 r.**

Wnioski prosimy przysyłać do: **KOWR Oddział Terenowy w Pruszczu Gdańskim
83-000 Pruszcz Gdański, ul. Powstańców Warszawy 28.**

Regulamin
przyznawania i przekazywania stypendiów dla studentów w ramach
XXI edycji Programu Stypendiów Pomostowych
w roku akademickim 2022/2023

(Segment IA)

Regulamin określa zasady, warunki i tryb przyznawania oraz wypłacania stypendiów pomostowych przyznawanych w ramach *Programu Stypendiów Pomostowych* przez Fundację Edukacyjną Przedsiębiorczości (FEP) wspólnie z: Polsko – Amerykańską Fundacją Wolności (PAFW), Narodowym Bankiem Polskim (NBP) oraz z innymi instytucjami, które przystąpią do realizacji Programu przy wsparciu organizacyjnym Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR).

I. Postanowienia ogólne

§ 1

1. Stypendium pomostowe, zwane dalej „stypendium”, przyznawane jest **tylko** na okres pierwszego roku stacjonarnych studiów I stopnia lub jednolitych magisterskich realizowanych w polskich publicznych uczelniach akademickich¹.
2. O stypendia **nie mogą** się ubiegać studenci podejmujący studia na kierunkach dla służb mundurowych.

§ 2

1. Stypendia pomostowe przyznaje zarząd FEP na wniosek Komisji Stypendialnej. W skład Komisji wchodzi: po dwóch przedstawicieli PAFW i NBP, po jednym przedstawicielu KOWR i FEP oraz innych partnerów, którzy przystąpią do udziału w Programie. Członkowie Komisji powoływani są przez zarząd FEP na podstawie decyzji instytucji, które reprezentują.
2. Decyzja zarządu FEP w sprawie przyznawania stypendiów w XXI edycji Programu Stypendiów Pomostowych jest ostateczna. Odwołanie od decyzji zarządu FEP jest możliwe tylko w dwóch przypadkach:
  - a) jeśli podczas kwalifikowania wniosku popełniony został błąd lub
  - b) jeśli z winy organizacji uczestniczących w realizacji Programu wniosek nie dotarł w terminie do FEP. Sytuacja ta dotyczy tylko tych wniosków, które zostały prawidłowo i w terminie złożone on-line.Odwołanie od decyzji zarządu FEP musi być dostarczone do FEP nie później, niż 14 dni od daty ogłoszenia listy stypendystów na stronie internetowej Programu. Data ogłoszenia listy stypendystów zamieszczona jest w harmonogramie obowiązującym w danym roku akademickim. Odwołanie może być dostarczone za pośrednictwem poczty elektronicznej albo tradycyjnej, albo bezpośrednio do siedziby Fundacji. W przypadku poczty tradycyjnej będzie brana pod uwagę data doręczenia odwołania do FEP. Procedura kwalifikacyjna zostanie przeprowadzona ponownie, w odniesieniu do wniosków, których dotyczyło odwołanie, a lista stypendystów zostanie zbudowana z uwzględnieniem wyników kwalifikowania tych wniosków
3. Regulamin pracy Komisji Stypendialnej zatwierdza zarząd FEP.
4. Informacja o przyznaniu stypendium jest wysyłana do stypendystów drogą mailową. Zbiorcza lista stypendystów jest publikowana na stronie internetowej Programu.

¹ Uczelnie prowadząca działalność naukową i posiadająca kategorię naukową A, A+ lub B+ w co najmniej jednej dyscyplinie naukowej lub artystycznej.

II. Kryteria przyznawania stypendium

§ 3

1. Do ubiegania się o stypendium uprawnieni są maturzyści, absolwenci liceów, techników i szkół branżowych II stopnia, którzy ukończyli szkołę w 2022 roku i którzy spełniają **łącznie** następujące warunki:
  - a) są obywatelami polskimi lub posiadają Kartę Polaka,
  - b) są dziećmi byłych pracowników państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, którzy byli zatrudnieni w tych gospodarstwach na podstawie umowy o pracę w okresie co najmniej 2 lat,
  - c) mieszkają na terenach wiejskich lub w miastach do 20 tys. mieszkańców, potwierdzone zameldowaniem. Okres zameldowania nie może być krótszy niż 2 lata od daty ogłoszenia Programu na stronie www.stypendia-pomostowe.pl,
  - d) pochodzą z rodzin², w których dochód w przeliczeniu na osobę lub dochód osoby uczącej się nie jest wyższy niż 2.107 zł³ brutto wyliczony z czerwca 2022 r. Jeśli członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, do dochodu nie wlicza się zasiłku pielęgnacyjnego, dodatku pielęgnacyjnego otrzymywanych w związku z tą niepełnosprawnością,
  - e) osiągnęli na egzaminie maturalnym liczbę punktów nie niższą niż 100. Algorytm obliczenia liczby punktów zamieszczony jest w załączniku nr 1 do Regulaminu.
2. Kandydaci do stypendium zostaną podzieleni na dwie grupy: kandydaci realizujący studia w zakresie dyscypliny naukowej ekonomia i finanse oraz pozostali kandydaci i będą kwalifikowani oddzielnie, w ramach każdej z tych grup.
3. Stypendia otrzymują studenci, którzy legitymują się najwyższą liczbą punktów na egzaminie maturalnym. W przypadku równej liczby punktów stypendia otrzymują osoby o niższych dochodach w rodzinie.

III. Tryb i zasady rozpatrywania wniosków stypendialnych

§ 4

Kandydat do stypendium spełniający warunki określone w § 3, po przyjęciu na studia, wypełnia wniosek on-line na stronie www.stypendia-pomostowe.pl. **Aplikacja internetowa będzie aktywna w terminie od 4 lipca do 16 sierpnia 2022 r. do godziny 16.00.** Wydrukowany z systemu wniosek wraz z wszystkimi wymaganymi załącznikami powinien zostać złożony w Oddziale Terenowym KOWR (najbliższym względem miejsca zamieszkania), **w nieprzekraczalnym terminie do 25 sierpnia 2022 r.** FEP ma prawo żądać uzupełnienia dokumentów potwierdzających dane zawarte we wniosku. Żądania takie będą zgłaszane e-mailem lub sms-em. Kandydat jest zobowiązany do niezwłocznego dostarczenia potrzebnych dokumentów w terminie podanym w korespondencji mailowej lub w sms.

² Rodzina oznacza następujących członków wchodzących w jej skład: rodziców dzieci lub opiekunów prawnych i zamieszkujące wspólnie i pozostające na ich utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 18 lat, dzieci w wieku do ukończenia 25 lat, jeżeli uczą się/studiują stacjonarnie, a także dzieci, które ukończyły 25 rok życia, legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2016 r. poz. 162). Do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko; w przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców rozwiedzionych lub żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu, dziecko zalicza się jednocześnie do członków rodzin obojga rodziców. **Do członków rodziny nie wlicza się studentów studiów stacjonarnych II stopnia, którzy kończą studia w roku ubiegania się kandydata o stypendium pomostowe.**

³ 70% płacy minimalnej (3010 zł) obowiązującej od 1 stycznia 2022 r. (Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 15 września 2021 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2022 r. Dz. U. z 15.09.2021 r. poz. 1690).

IV. Realizacja stypendium

§ 5

1. FEP ogłasza listę stypendystów na stronie internetowej Programu w terminie do 10 października 2022. Warunkiem otrzymania stypendium jest:
  - a) W I semestrze – prócz spełnienia kryteriów określonych w § 3, przesłanie do FEP w terminie ogłoszonym na stronie www.stypendia-pomostowe.pl zaświadczenia z uczelni o rozpoczęciu studiów, o których mowa w § 1. Dokument wydany przez Dziekanat lub Biuro obsługi studenta powinien zawierać pieczętkę uczelni, czytelny podpis osoby wydającej dokument oraz nazwę kierunku studiów.
  - b) W II semestrze – przedłożenie, w terminie:
    - do 12 marca 2023 r., zaświadczenia o **zaliczeniu I semestru**. Dokument wydany przez Dziekanat uczelni lub Biuro obsługi studenta powinien zawierać pieczętkę uczelni, czytelny podpis osoby wydającej dokument, nazwę kierunku studiów oraz adnotację o zaliczeniu I semestru. Jeśli w uczelni obowiązuje roczny tryb rozliczania lub Stypendysta ma dług punktowy lub warunek, Stypendysta ma obowiązek poinformować o tym FEP i może otrzymać stypendium w II semestrze pod warunkiem podpisania zobowiązania o przedłożeniu zaświadczenia o **zaliczeniu I roku**. Formularz zobowiązania zostanie przekazany stypendyście mailowo po uprzednim otrzymaniu zaświadczenia z Dziekanatu uczelni lub Biura obsługi studenta zawierającym pieczętkę uczelni, czytelny podpis osoby wydającej dokument, nazwę kierunku studiów oraz informację o rozliczeniu rocznym lub długiem punktowym lub warunku;
    - do 15 czerwca 2023 r., sprawozdania merytorycznego z udziału w programie stypendialnym na formularzu, który zostanie udostępniony stypendyście na jego indywidualnym koncie w systemie do składania wniosków. Wzór sprawozdania merytorycznego stanowi załącznik nr 2 do Regulaminu.
  - c) Zrealizowanie projektu społecznego w trakcie roku akademickiego, na który przyznane zostało stypendium, w ramach przedsięwzięć społecznych realizowanych lub akredytowanych przez FEP⁴. Informacja na temat przedsięwzięć społecznych będzie dostępna na stronie Programu na początku roku akademickiego.

V. Wypłata stypendium

§ 6

1. Podstawą wypłaty stypendium jest zawarcie dwustronnej umowy między FEP a Stypendystą.
2. Roczne stypendium wynosi 7 000 zł.
3. Stypendium przekazywane będzie w 10. ratach, od października do lipca, na rachunek bankowy Stypendysty. Raty będą wypłacane w następującej wysokości:
  - 1.200 zł w październiku i listopadzie
  - 1.100 zł w grudniu
  - 500 zł od stycznia do lipca
4. Stypendium, które nie zostało wypłacone w terminie z przyczyn niewynikających z winy FEP, będzie wypłacone z najbliższą comiesięczną wypłatą.

---

⁴ Projekt społeczny to zaplanowane i przeprowadzone działania zmierzające do rozwiązania zidentyfikowanego (realnego) problemu społecznego i mające na celu zmianę na lepsze. Np. Eko warsztaty plastyczne dla dzieci, projekty ekologiczne (związane z segregacją śmieci, oszczędzaniem energii itp.), leśne ścieżki edukacyjne, propagowanie zdrowego odżywiania, promowanie nie marnowania żywności, kształtowanie postaw obywatelskich wśród młodzieży itp.

V. Postanowienia końcowe

§ 7

1. Stypendysta zobowiązany jest zawiadomić FEP w terminie 7 dni o:
  - a) otrzymaniu urlopu od zajęć w uczelni,
  - b) przerwaniu studiów,
  - c) zmianie uczelni i/lub kierunku studiów w trakcie roku akademickiego.
2. Zdarzenia wymienione w ust. 1 pkt a). i b) wykluczają Stypendystę z dalszego udziału w Programie. Zdarzenie wymienione w ust. 1 pkt c) także wyklucza Stypendystę z udziału w Programie, jeśli zmianie uczelni i/lub kierunku studiów towarzyszy zmiana trybu studiów na niestacjonarne oraz uczelni publicznej na niepubliczną lub z akademickiej na zawodową.
3. Stypendysta jest zobowiązany do zwrotu wszystkich otrzymanych rat stypendium na konto wskazane przez FEP, jeśli nie podjął studiów, bez względu na przyczynę oraz jeśli wystąpiło zdarzenia opisane w ust. 1 pkt b) i nie wyniknęło z przyczyny siły wyższej (za siłę wyższą uważa się przykładowo chorobę, wypadek – zdarzenia te muszą być udokumentowane).
4. W przypadku wystąpienia zdarzeń wymienionych w ust. 1 pkt a) i b), wynikających z przyczyn siły wyższej, Stypendysta jest zobowiązany do zwrotu jedynie tych rat stypendium, które przypadają za okres, w który nie był już studentem (lub gdy korzystał z urlopu od zajęć w uczelni).
5. W przypadku zdarzeń wymienionych w ust. 1 pkt. c), Stypendysta jest zobowiązany do zwrotu tych rat stypendium, które otrzymał po terminie wystąpienia tych zdarzeń.
6. W przypadku, w którym Stypendysta nie zwróci stypendium w zakresie, w jakim jest do tego zobowiązany stosownie do postanowień niniejszego Regulaminu, FEP może podjąć niezbędne kroki prawne w celu wyegzekwowania tego obowiązku, w szczególności wystąpić na drogę postępowania sądowego.

§ 8

FEP zastrzega sobie prawo do zmiany niniejszego Regulaminu. Informacje o tych zmianach będą się ukazywały na stronie www.stypendia-pomostowe.pl.

Algorytm liczenia liczby punktów uzyskanych na świadectwie maturalnym

1. Brane są pod uwagę **tylko egzaminy pisemne** z przedmiotów **obowiązkowych** i z **dodatkowych** zdanych na poziomie **podstawowym** i **rozszerzonym**.
2. Podstawą liczenia punktów są wartości w % przypisane do poszczególnych zdawanych przedmiotów w ten sposób, że liczba punktów odpowiada wartości % (50% = 50 punktów)
3. Liczbę punktów uzyskanych za egzamin zdawany na poziomie podstawowym mnożymy przez 0,4.
4. Liczbę punktów uzyskanych za egzamin zdawany na poziomie rozszerzonym mnożymy przez 0,6.
5. Tak wyliczone punkty dla poszczególnych przedmiotów i poziomów sumujemy.

**PROGRAM STYPENDIÓW POMOSTOWYCH XXI EDYCJA
ROK AKADEMICKI 2022/2023**

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z UDZIAŁU W PROGRAMIE

Imię i nazwisko Stypendysty .....

Nazwa uczelni: .....

Nazwa kierunku: .....

I. ROZWÓJ KOMPETENCJI, PASJI I ZAINTERESOWAŃ

Opisz, w jaki sposób stypendium pomostowe pomogło w rozwoju Twoich kompetencji, pasji i zainteresowań. Jakie konkretnie zdolności i zainteresowania w trakcie I roku studiów rozwinąłeś? Jakie sukcesy odniosłeś? Czego nie udało Ci się zrealizować, gdyby nie stypendium?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II. ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZNE

Opisz swoją aktywność społeczną w trakcie I roku studiów. W jakie projekty angażowałeś się, jakie akcje podejmowałeś.

.....

.....

.....

.....

III. CELE, MARZENIA

Opisz jakie masz cele/marzenia związane z Twoim rozwojem osobistym oraz w jaki sposób chcesz je zrealizować.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

IV. PODZIĘKOWANIE

Napisz kilka zdań, które moglibyśmy przekazać fundatorowi Twojego stypendium. Za co chciałbyś mu podziękować?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ☐ Wyrażam zgodę na wykorzystywanie danych zamieszczonych w sprawozdaniu na potrzeby rozliczenia się ze stypendium pomostowego otrzymanego w XXI edycji PSP

.....

Podpis Stypendysty

Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa danych osobowych Kandydatów do Programu Stypendiów Pomostowych.

W związku z pozyskaniem Pani/Pana danych osobowych uprzejmie informujemy, że:

1. Administrator danych osobowych

Administratorem czyli podmiotem samodzielnie decydującym o celach i środkach przetwarzania Pani/Pana danych osobowych w zakresie imienia i nazwiska i danych adresowych jest Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (zwany dalej KOWR) z siedzibą w Warszawie (01-207) przy ul. Karolkowej 30. Z administratorem może się Pani/Pan skontaktować poprzez adres e-mail: kontakt@kowr.gov.pl lub pisemnie na adres korespondencyjny: Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, ul. Karolkowa 30, 01-207 Warszawa.

2. Inspektor Ochrony Danych Osobowych

W KOWR wyznaczono Inspektora Ochrony Danych Osobowych, z którym może się Pani/Pan skontaktować w sprawach ochrony i przetwarzania swoich danych osobowych pod adresem e-mail: iodo@kowr.gov.pl lub pisemnie na adres naszej siedziby, wskazany w pkt 1.

3. Cele i podstawy prawne przetwarzania danych osobowych

W związku z realizacją zadań jako Partnera Programu Stypendiów Pomostowych na podstawie zawartego Fundacją Edukacyjną Przedsiębiorczości Porozumienia o współpracy, KOWR przetwarzać będzie Pani/Pana dane osobowe zawarte we wniosku o przystąpienie do Programu i załącznikach do niego dołączonych jako Podmiot przetwarzający działający w imieniu i na rzecz Fundacji Edukacyjnej Przedsiębiorczości na podstawie umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych.

Wyłącznie w celu realizacji obowiązków prowadzenia ewidencji korespondencji oraz ewidencji i archiwizacji dokumentacji zgodnie z ustawą o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. z 2019 r. poz. 553 z późn. zm.), jako odrębny administrator będziemy przetwarzać Pani/Pana dane osobowe w formie elektronicznej w zakresie danych adresowych jako nadawcy korespondencji (wniosków) rejestrowanych w wykorzystywanym w KOWR systemie rejestracji korespondencji EZD (w tym w formie kopii zapasowych) oraz dane osobowe w zakresie Pani/Pana imienia i nazwiska zawarte w sporządzonej przez KOWR liście kandydatów, których wnioski zostaną przekazane do Fundacji Edukacyjnej Przedsiębiorczości na zasadach określonych w Regulaminie Programu Stypendiów Pomostowych, co stanowi o zgodnym z prawem przetwarzaniu Pani/Pana danych osobowych w oparciu o przesłankę legalności ich przetwarzania, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. c Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. UE. L. 119 z 04.05. 2016 r. str. 1) dalej jako „RODO”.

4. Okres przetwarzania danych osobowych

Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane przez okres przewidziany przepisami prawa w tym zakresie, w tym przez okres przechowywania dokumentacji określony w przepisach powszechnych i uregulowaniach wewnętrznych KOWR w zakresie archiwizacji dokumentów oraz okres przedawnienia roszczeń przysługujących KOWR i w stosunku do niego.

5. Odbiorcy danych osobowych

Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępniane innym podmiotom jeżeli obowiązek taki będzie wynikać z przepisów prawa.

Do Pani/Pana danych osobowych mogą też mieć dostęp podmioty przetwarzające dane w naszym imieniu (podmioty przetwarzające), np. podmioty świadczące usługi informatyczne, usługi niszczenia i archiwizacji dokumentów, jak również inni administratorzy danych osobowych przetwarzający dane we własnym imieniu, np. podmioty prowadzące działalność pocztową lub kurierską.

6. Prawa osób, których dane dotyczą:

Zgodnie z RODO przysługuje Pani/Panu:

- a) prawo dostępu do swoich danych osobowych oraz otrzymania ich kopii;
- b) prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych osobowych;
- c) ograniczenia przetwarzania danych osobowych;

Jeżeli chce Pani/Pan skorzystać z któregośkolwiek z tych uprawnień prosimy o kontakt z Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, wskazany w pkt 2 lub pisemnie na adres naszej siedziby, wskazany powyżej.

Posiada Pani/Pani prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych

Zgodnie z RODO nie przysługuje Pani/Panu:

- a) w związku z art. 17 ust. 3 lit. b, d lub e RODO prawo do usunięcia danych osobowych;
- b) prawo do przenoszenia danych osobowych, o którym mowa w art. 20 RODO;
- c) na podstawie art. 21 RODO prawo sprzeciwu, wobec przetwarzania danych osobowych, gdyż podstawą prawną przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest realizacja obowiązków KOWR wynikających z przepisów prawa (art. 6 ust. 1 lit. c RODO).

7. Informacja o wymogu/dobrowolności podania danych osobowych

Podanie przez Panią/Pana danych ma charakter dobrowolny ale jest niezbędne do złożenia wniosku jako kandydata do Programu stypendiów pomostowych.

8. Zautomatyzowane podejmowanie decyzji i przekazywanie danych do państw trzecich

W oparciu o Pani/Pana dane osobowe KOWR nie będzie podejmował wobec Pani/Pana zautomatyzowanych decyzji, w tym decyzji będących wynikiem profilowania.

KOWR nie przewiduje przekazywania Pani/Pana danych osobowych do państwa trzeciego (tj. państwa, które nie należy do Europejskiego Obszaru Gospodarczego obejmującego Unię Europejską, Norwegię, Liechtenstein i Islandię) ani do organizacji międzynarodowych.